

Kontrakty futures na energię elektryczną na TGE

**Instrument bazowy – indeks TGe24
Standard kontraktu futures**

Instrument bazowy – indeks TGe24

Konstrukcja indeksu

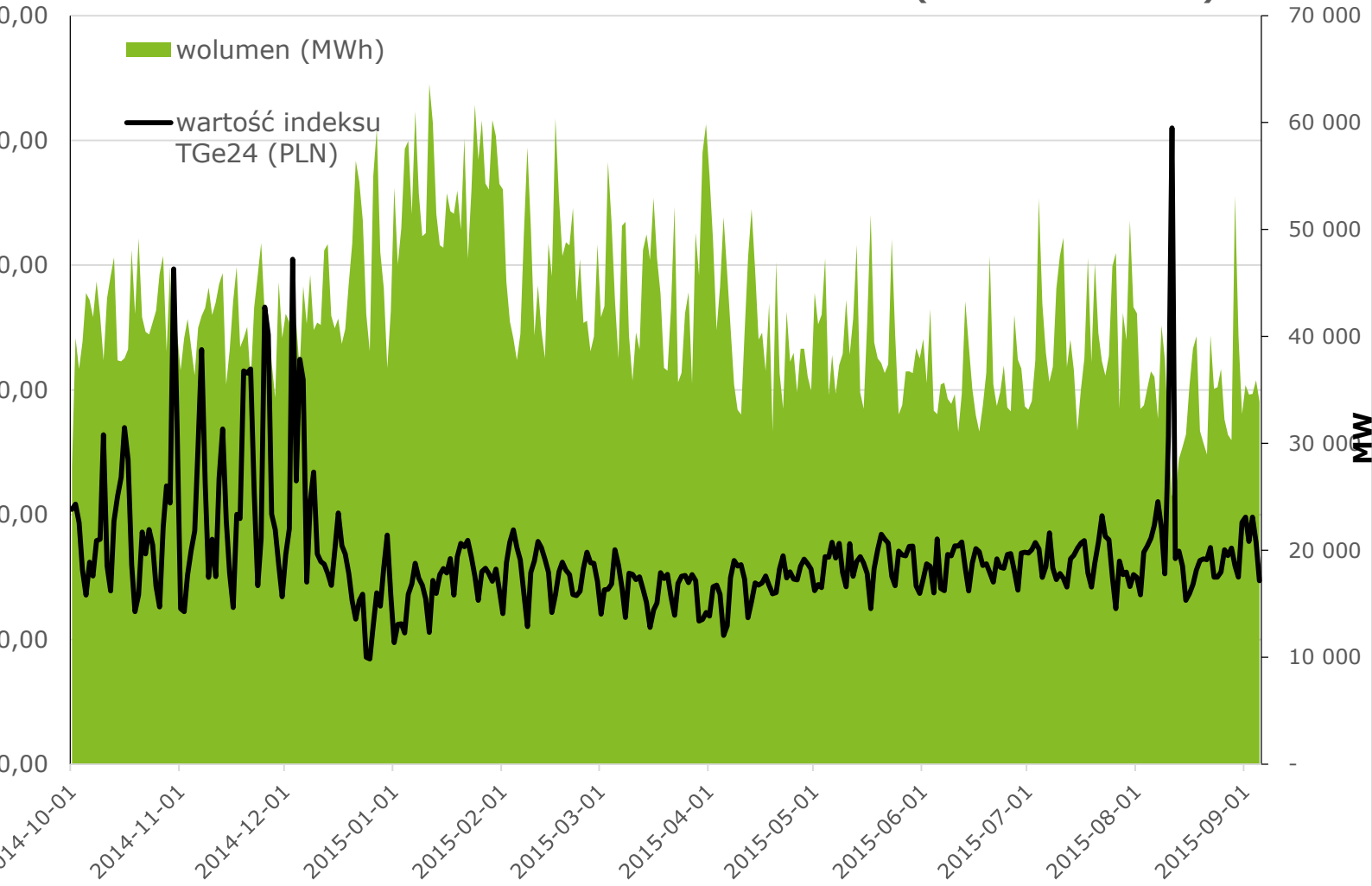
- ◆ Indeks TGe24 jest określany jako średnia arytmetyczna cen transakcji, zawartych podczas I fixingu (g. 10.30) na Rynku Dnia Następnego na poszczególnych godzinach z całej doby N-1 dla tej samej daty dostawy

$$TGe24 = \sum_{i=1}^j \frac{M_j}{j}$$

gdzie :

- j – liczba godzin doby dostawy (od 23 do 25 godzin)
 - M_j – kurs fixingu dla j-tej godziny
-
- ◆ Indeks jest kalkulowany przez TGE od 30.06.2015 r.
 - ◆ TGE przeliczyła i opublikowała historyczne wartości indeksu od 1.10.2014, tj. od dnia, w którym I fixing odbywa się o 10.30
 - ◆ Informacje są dostępne: <http://www.tge.pl/pl/501/instrument-bazowy-dla-futures-indeks-tge24>
 - ◆ Indeks dostępny jest na terminalach Thomson Reuters **<POX-TGE24-IDX>**

Indeks TGe24 - wartość i wolumen obrotu (X.2014 - IX.2015)

Standard kontraktu futures

UWAGA:

TGE oczekuje na zatwierdzenie przez KNF
WO dla programu kontraktów futures, w tym
także standardu kontraktu

Nazwa skr6cona

F_TGe24_Z-kk-yy

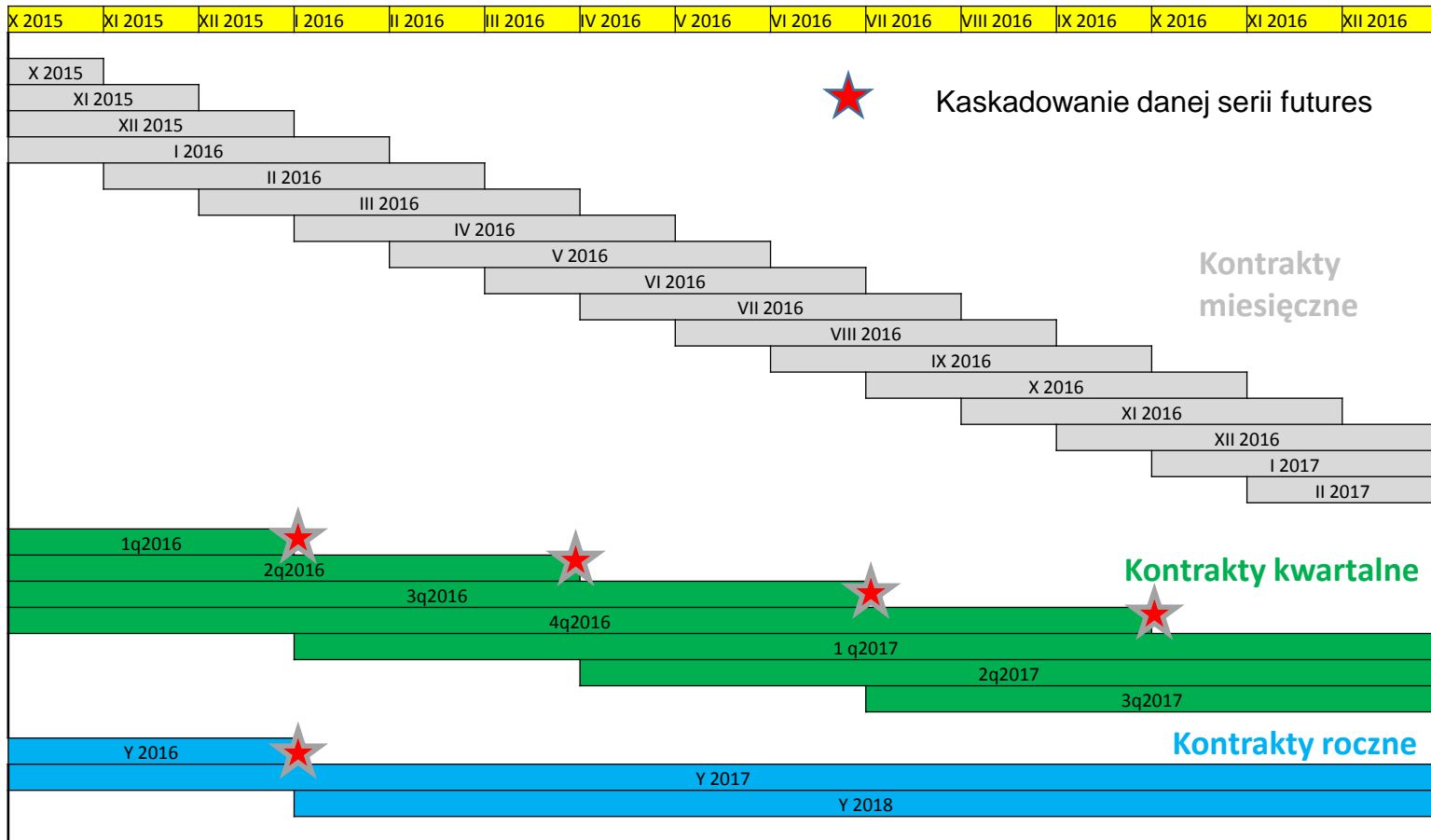
gdzie:

- ◆ F - rodzaj instrumentu (futures)
- ◆ TGe24 - instrument bazowy - indeks TGe24
- ◆ Z - oznaczenie rodzaju serii kontraktu odpowiednio:
 - Y - kontrakt roczny, Q - kontrakt kwartalny, M - kontrakt miesi6cny
- ◆ kk - oznaczenie kolejnej serii kontraktu, odpowiednio:
 - ✓ 00 - kontrakt roczny - okres kalendarzowy roku
 - ✓ 01-04 - kontrakt kwartalny - okres kalendarzowy kwartału
 - ✓ 01-12- kontrakt miesi6cny - okres kalendarzowy miesi6ca
- ◆ yy - dwie ostatnie cyfry roku wygaśnienia danej serii kontraktu

Nazwa kontraktu	Liczba godzin	Pierwszy dzień obrotu	Ostatni dzień obrotu	Dzień wygaśnienia kontraktów miesi6cnych	Dzień kaskadowania kontraktów kwartalnych/rocznych
F_TGe24_M-10-15	745	1 październik 2015	30 październik 2015	30 październik 2015	
F_TGe24_M-11-15	720	1 październik 2015	27 listopad 2015	29 listopad 2015	
F_TGe24_Q-01-16	2183	1 październik 2015	31 grudzień 2015		31 grudzień 2015
F_TGe24_Q-02-16	2184	1 październik 2015	31 marzec 2016		31 marzec 2016
F_TGe24_Y-00-16	8784	1 październik 2015	31 grudzień 2015		31 grudzień 2015
F_TGe24_Y-00-17	8760	1 październik 2015	30 grudzień 2016		31 grudzień 2016

Terminy notowania serii kontraktów	<p>W obrocie znajdują się następujące serie kontraktów:</p> <ul style="list-style-type: none">• dla kontraktów miesięcznych – miesiąc bieżący oraz 3 kolejne najbliższe miesiące kalendarzowe• dla kontraktów kwartalnych – 4 kolejne najbliższe kwartały kalendarzowe• dla kontraktów rocznych – 2 kolejne najbliższe lata kalendarzowe
Nominał kontraktu	<p>1 MW pomnożony przez określoną w „Kalendarzu notowania i wykonania” kontraktów liczbę godzin, która zależy od liczby dni kalendarzowych w danym roku/kwartale/miesiącu oraz liczby godzin w dobie. Może on wahać się odpowiednio:</p> <ul style="list-style-type: none">• dla kontraktu rocznego: 8760-8784 MWh• dla kontraktu kwartalnego: 2159-2209 MWh• dla kontraktu miesięcznego: 672-745 MWh <p>Określany szczegółowo dla każdej serii kontraktów znajdujących się w obrocie i publikowany przez Giełdę w „Kalendarzu notowania i wykonania”</p>

Przykładowe notowania poszczególnych serii futures X.2015-XII.2016

Krok notowania i jego wartość, nominal kontraktu

Krok notowania (minimalna zmiana kursu)	0,01 PLN/MWh
Wartość kroku notowania (minimalna zmiana ceny)	<p>0,01 PLN/MWh pomnożony przez odpowiedni nominal kontraktu.</p> <p>W zależności od serii kontraktu może wahać się odpowiednio:</p> <ul style="list-style-type: none">• dla kontraktu rocznego: od 87,60 do 87,84 PLN,• dla kontraktu kwartalnego: od 21,59 do 22,09 PLN,• dla kontraktu miesięcznego: od 6,72 do 7,45 PLN.
Wartość kontraktu	Nominał kontraktu x kurs kontraktu

- ◆ Następuje wyłącznie dla kontraktów rocznych i kwartalnych.
- ◆ Kaskadowanie (podział) odbywa się w ostatnim dniu kalendarzowym poprzedzającym rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu po zakończeniu sesji na TGE w tym dniu.
- ◆ Kaskadowanie
 - ✓ Kontrakty roczne -> kwartalne i miesięczne
 - ✓ Kontrakty kwartalne -> kontrakty miesięczne
- ◆ Nominał pozycji przed kaskadowaniem = nominał pozycji po kaskadowaniu 3
- ◆ Kaskadowania dokonuje IRGIT
- ◆ Informacje o terminie kaskadowania (podziału) notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”

- ◆ Dla kontraktów rocznych i kwartalnych – ostatni dzień sesyjny na RIF, poprzedzający rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu rocznego lub kwartalnego
- ◆ **Dla kontraktów miesięcznych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający ostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca, w którym kontrakt wygasa**
- ◆ Giełda może określić inny ostatni dzień obrotu, podając informację o tym do publicznej wiadomości co najmniej na 4 tygodnie przed terminem ostatniego dnia obrotu
- ◆ Informacje o terminie ostatniego dnia obrotu notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”

Dzień wygaśnięcia, pierwszy dzień obrotu nowa seria

<p>Dzień wygaśnięcia kontraktów miesięcznych</p>	<p>Ze względu na proces kaskadowania kontraktów rocznych i kwartalnych, dzień wygaśnięcia występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych.</p> <p>Dzień ustalenia ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktu miesięcznego. Jest nim przedostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca kalendarzowego.</p>
<p>Pierwszy dzień obrotu nowej serii</p>	<p>Dla nowych serii kontraktów rocznych lub kwartalnych jest to pierwszy dzień sesyjny, przypadający po ostatnim dniu obrotu poprzednich serii kontraktów rocznych lub kwartalnych.</p> <p>Dla nowych serii kontraktów miesięcznych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po dniu wygaśnięcia poprzedniej serii kontraktów miesięcznych.</p> <p>W przypadku pierwszych serii kontraktów określany jest przez Zarząd Giełdy.</p> <p>Informacje o terminie pierwszego dnia obrotu dla wszystkich serii kontraktów podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.</p>

Ostateczny kurs rozliczeniowy (OKR)

- ◆ Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna wszystkich wartości indeksu TGe24 ustalonych na RDN dla dostawy energii elektrycznej dla wszystkich dni dostawy w danym miesiącu kalendarzowym.
- ◆ **Wyliczany wyłącznie dla danej wygasającej serii kontraktu miesięcznego w przedostatnim dniu kalendarzowym danego miesiąca** - może to być sobota/niedziela – tj. dzień w którym nie ma sesji na RIF ale jest sesja na RDN.

Przykład: listopad 2015 r.

Sobota 28.11
sesja na RDN

**Niedziela 29.11. sesja na RDN
– wyznaczenie/opublikowanie
OKR dla futures**

Piątek 28.11 – sesja na RIF/RDN
ostatni dzień notowania danej
miesięcznej serii futures (XI 2015)

Poniedziałek 30.11. ostatni dzień miesiąca
kalendarzowego - sesja na RIF/RDN
Ostateczne rozliczenie serii XI 2015
Pierwszy dzień notowania kolejnej serii
futures (III 2016)

- ◆ Wszystkie dokumenty i informacje nt RIF są dostępne na stronie www TGE w zakładce RIF:

<http://www.tge.pl/pl/491/rynek-instrumentow-finansowych>

- ✓ Komunikaty TGE
- ✓ Uchwały Zarządu
- ✓ Dokumenty do pobrania (regulacje/wnioski)
- ✓ Informacje nt członkostwa w RIF
- ✓ Informacje o szkoleniach
- ✓ Informacje o instrumencie bazowym indeksie TGe24
- ✓ Materiały edukacyjne/promocyjne
- ✓ Notowania/archiwum
- ✓ Kalendarz notowań i wykonania (określa terminy notowania/wykonania/kaskadowania) dla wszystkich serii futures

- ◆ KNF przedłużyła postępowanie w sprawie zatwierdzenia WO (w tym standardu)
- ◆ TGE oczekuje, że ze decyzja KNF zostanie niedługo wydana
- ◆ Niezwłocznie po wydaniu przez KNF decyzji:
 - ✓ Poinformujemy wszystkich uczestników obrotu
 - ✓ Opublikujemy WO na stronie www TGE (RIF)
 - ✓ Zarząd TGE podejmie decyzję o terminie uruchomienia rynku - wprowadzenia pierwszych serii kontraktów futures do obrotu
 - ✓ Opublikujemy Kalendarz notowania i wykonania (na 14 dni przed I dniem notowania)

Dziękuję za uwagę

Dane kontaktowe

Jarosław Ziębiec

Dyrektor, Biuro Rozwoju Rynku Regulowanego, TGE

T: + 48 22 341 98 17

M: + 48 669 111 679

E: jaroslaw.ziebiec@tge.pl; futures@tge.pl

